

सर्वोच्च अदालतको मिति २०७०।५।१८ को आदेश बमोजिम नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले जारी गरेको सार्वजनिक विवरण पत्र

मानव अधिकारको सम्मान र संरक्षण गरी यसको उपभोगको निमित्त आवश्यक वातावरण र पूर्वाधार तयार गर्नुपर्ने आफ्नो आधारभूत दायित्वप्रति नेपाल सरकार सदैव सचेत, दृढ र क्रियाशील रहेको छ । मुलुकको प्रचलित संविधान, कानून, अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धता, न्यायका मान्य सिद्धान्त, सम्मानित सर्वोच्च अदालतका फैसला तथा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका सिफारिश समेतका आधारमा समाजमा सम्भव भएसम्म मानव अधिकारको उल्लंघन हुन नदिन र कथंकदाचित उल्लंघन भइहालेमा घटनामा संलग्न जुनसुकै व्यक्तिलाई कानूनको दायरामा ल्याई पीडकलाई कानून बमोजिम कारबाही गर्न र पीडितलाई न्याय दिलाउन नेपाल सरकार प्रतिवद्ध छ ।

गोरखा जिल्ला फुजेल गा.वि.स. वडा नं. ७ निवासी नन्दप्रसाद अधिकारी र गंगामाया अधिकारीका छोरा कृष्णप्रसाद अधिकारीको मिति २०६१।१।२४ मा हत्या भएको घटनाका सम्बन्धमा मृतकका बाबु नन्दप्रसाद अधिकारीले मिति २०६१।१।२५ मा जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनमा दिएको कर्तव्य ज्यानको दर्खास्तका सम्बन्धमा गृह मन्त्रालय, महान्यायाधिकारीको कार्यालय र प्रहरी प्रधान कार्यालयबाट प्राप्त जानकारी अनुसार हालसम्म भएको अनुसन्धानको विवरण निम्नानुसार रहेको छ:

१. मेरो छोरा वर्ष १९ को कृष्ण प्रसाद अधिकारीलाई मिति २०६१।१।२४ मा नम्बर नखुलेको मोटरसाइकलमा आएका तीन जना अज्ञात व्यक्तिहरूले चितवन जिल्ला रत्ननगर न. पा. वडा नं. १ बकुलहर चोकमा लगी टाउकोमा तीन बटा गोली हानी मारेकोले अन्यायीहरूको खोजतलास गरी कानून बमोजिम कारबाही गरी पाउँ भनी दिएको दर्खास्तका सम्बन्धमा मिति २०६१।१।२५ मा घटनास्थल मुचुल्का र लासजाँच मुचुल्का तयार भएको,
२. श्री महेन्द्र आदर्श चिकित्सालय, चितवनलाई शब परीक्षणको लागि मिति २०६१।१।२५ गते पत्र लेखिएको र मृत्युको कारणमा Bullet injury in head (Penetration back to front) टाउकोमा गोली लागी पछाडिबाट निधार माथि कपाल लाइनबाट निस्केको भन्ने व्यहोराको मिति २०६१।१।२५ गते पोष्टमार्टम परीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएको,
३. मृतकका पिता नन्दप्रसाद अधिकारीलाई लास सद्गत गर्न मिति २०६१।१।२५ पूर्जी दिइएको ,
४. नन्दप्रसाद अधिकारीको जाहेरीले वादी तत्कालीन श्री ५ को सरकार भएको कर्तव्य ज्यान मुद्दामा पर्न आएको जाहेरी दरखास्त १० नं. डायरीमा कर्तव्य ज्यान मुद्दा शीर्षकमा दर्ता गरिएको भन्ने जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनले जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, चितवनलाई मिति २०६१।१।२६ गते पत्र लेखेको ,
५. हत्याको अनुसन्धान तहकिकात तथा अभियुक्त पक्राउ गर्न प्रहरीले प्रहरी निरीक्षक रवि कुमार पौडेललाई मिति २०६१।१।२६ गते अनुसन्धान अधिकृत तोकी अनुसन्धान प्रक्रिया अगाडि बढाएको,
६. मेरा भाइ कृष्ण प्रसाद अधिकारीलाई मिति २०६१।१।२४ गते चितवन जिल्ला रत्ननगर नगरपालिका वडा नं. १ बकुलहर चोकमा मैले सेनाको जागिर खाएको र मेरो भाइले सुराकी काम गरेको भनी माओवादी कार्यकर्ता ११ जनाको नाम खुलाई निजहरूले मेरो भाइलाई गोली हानी हत्या गरेकोले निज अन्यायीहरूलाई पक्राउ गरी सबैलाई कानून बमोजिम (आतंककारी तथा विध्वंसात्मक अपराध) ऐन अनुरूप कारबाही एवं सजाय गरी पाउँ भनी ऐ. ७ चमती बस्ने वर्ष २३ को नुरप्रसाद अधिकारीले मिति २०६१।१।२६ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनमा जाहेरी दरखास्त दिएको,

७. ने.क.पा.मा.ओवादीका नेता तथा कार्यकर्ता उपर आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (नियन्त्रण तथा सजाय) ऐन तथा अध्यादेश अन्तर्गत नेपाल सरकार बादी भई विभिन्न अदालतहरूमा दायर भएका सम्पूर्ण मुद्दाहरू फिर्ता लिने र सोही ऐन तथा अध्यादेश अन्तर्गतको कसुरमा अनुसन्धानका क्रममा रहेका सम्पूर्ण मुद्दाहरू नचलाउने सम्बन्धी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदले मिति २०६३।०२।२९ मा निर्णय गरेको,
८. प्रकरण ७ बमोजिमको निर्णयको आधारमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट मिति २०६९।०३।०७ मा मुद्दा नचलाउने गरी निर्णय भएको,
९. उल्लेखित घटनाको सम्बन्धमा कानूनबमोजिम अनुसन्धान गर्नु भनी राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट मिति २०६५।१।२३ मा सिफारिस भएकोमा मिति २०७०।०४।२८ मा लिखित निर्देशन समेत दिएको,
१०. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको मिति २०६५।१।२३ को सिफारिश तथा मिति २०७०।४।२८ को लिखित निर्देशन अनुसार कानून बमोजिम आवश्यक कारबाही गर्न प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मिति २०७०।४।२८ गते नै गृह मन्त्रालयलाई लेखी पठाइएको,
११. गृह मन्त्रालयबाट समेत २०७०।०४।२८ मा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको सिफारिस एवम् निर्देशन अनुसार गर्न प्रहरी प्रधान कार्यालयमा र प्रहरी प्रधान कार्यालयबाट मिति २०७०।४।२९ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालय, चितवनमा पत्र पठाइएको,
१२. जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनबाट उक्त घटनाका सम्बन्धमा छानबीन गर्न मिति २०७०।५।३ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक संजयबहादुर राउतको नेतृत्वमा ७ सदस्यीय टोली गठन भएको,
१३. घटनाका सम्बन्धमा घटनास्थल वरपरका मानिसहरूसंग बुझी घटना विवरण कागज गर्नको निमित्त खटिएका प्रहरी निरीक्षक जीवलाल चुदाली सहितको प्रहरी टोली घटनास्थलमा गई घटना देख्ने, सुनी थाहा पाउने समेतका चौध जना मानिसहरूसंग कागज गराएको,
१४. मृतकको स्थायी घर ठेगाना गोरखामा स्थानीय मानिसहरूसंग सत्य तथ्य बुझन खटी गएको प्रहरी टोलीले मिति २०७०।५।१० मा आवश्यक व्यक्तिहरूसँग बुझे कार्य गरेको,
१५. मिति २०७०।५।१४ गते प्रहरी नायब निरीक्षक रमेशराज कोइराला समेतले महानगरीय प्रहरी परिसर काठमाण्डौसंग समन्वय गरी वीर अस्पतालमा उपचारार्थ भर्ना भएका मृतकका पिता नन्द प्रसाद अधिकारी र माता गंगामाया अधिकारीसंग घटनाका सम्बन्धमा धप विवरण लिई कागज गराएको,
१६. घटनाका सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्नका लागि प्रहरी निरीक्षक जीवलाल चुदालीलाई मिति २०७०।५।१६ मा अनुसन्धान अधिकृत तोकिएको,
१७. अनुसन्धानबाट बुझनुपर्ने देखिएका मानिसहरूलाई बुझ जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनबाट जिल्ला प्रहरी कार्यालय गोरखा र इलाका प्रहरी कार्यालय टाँडी चितवनलाई मिति २०७०।५।१६ मा पत्राचार गरी प्रहरी सहायक निरीक्षक बुद्धि चौधरीलाई खटाइएको,
१८. बुझनु पर्ने देखिएका व्यक्तिहरू अन्यत्र क्षेत्र तथा जिल्लाहरूमा गई लुकिछिपी बसेको हुनसक्ने भएकोले खोजतलास गरी उपस्थित गराउनका लागि महानगरीय प्रहरी परिसर, काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर र जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरूलाई मिति २०७०।५।१८ मा पत्राचार गरिएको,
१९. बुझनु पर्ने देखिएका व्यक्तिहरूलाई बुझ र दाखिला गर्नका लागि प्रहरी सहायक निरीक्षक सहितको टोली जिल्ला प्रहरी कार्यालय गोरखामा समन्वय गर्ने गरी मिति २०७०।५।१८ मा खटाइएको,

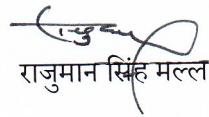
२०. बुझ्नु पर्ने देखिएका घटनामा संलग्न रहेका शंकित व्यक्तिहरूको पहिचान र खोजतलास गरी दाखिला गर्न तथा घटनाको सम्बन्धमा सबूत प्रमाण संकलन गरी प्रभावकारी रूपमा अनुसन्धान अगाडि बढाउन जिल्ला प्रहरी कार्यालय चितवनका अतिरिक्त केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरोलाई समेत सक्रिय पारिएको र
२१. अनुसन्धानको प्रक्रियालाई प्रचलित कानून बमोजिम थप क्रियाशील र प्रभावकारी बनाई घटनाको सम्बन्धमा हाल भैरहेको अनुसन्धानलाई पूर्णता प्रदान गरिने छ ।

यसरी उल्लेखित घटनाको सम्बन्धमा अनुसन्धानको कारबाही बढिरहेको सन्दर्भमा उक्त घटनाको विषयलाई लिएर विगत केही समयदेखि मृतकका बाबु नन्द प्रसाद अधिकारी र आमा गंगामाया अधिकारीले अनसन बसिरहेको प्रति नेपाल सरकारले गम्भीर चासो देखाई निज दम्पतीलाई अनसन अन्त्य गरी समस्या समाधानमा सहयोग पुर्याउन सम्माननीय अध्यक्षज्यूको निर्देशन अनुसार माननीय स्वास्थ्य मन्त्री श्री विद्याधर मल्लिक एवम् माननीय शान्ति तथा पुनः निर्माण मन्त्री श्री रामकुमार श्रेष्ठ समेतको सरकारी पदाधिकारीको टोली मिति २०७० भाद्र ४ गते अनसनस्थलमा गई निज दम्पतीलाई भेटेको तथा समेत सार्वजनिक भइसकेको छ । यसका साथै मिति २०७० साल भाद्र १२ गते माननीय गृह मन्त्री श्री माधव प्रसाद खिमिरे वीर अस्पताल गई अनसनमा बसी रहेका दम्पतीलाई अनुसन्धान जारी भएकाले अनसन अन्त्य गर्न अनुरोध गर्नु भएको थियो । मिति २०७० भाद्र १३ मा मन्त्रिपरिषद्का सम्माननीय अध्यक्ष श्री खिलराज रेमी र माननीय गृह मन्त्री श्री माधवप्रसाद खिमिरेले निज अधिकारी दम्पतिसँग भेट गरी उहाँहरूको स्वास्थ्य स्थितिको जानकारी लिई अनुसन्धान कार्य सक्रिय र विश्वसनीय ढंगले अधि वढीरहेकोले सम्झाइ बुझाइ अनसन अन्त्य गर्न आग्रह गर्नु भएको थियो ।

कुनै पनि नागरिकले आफ्नो अधिकारको रक्षा एवम् न्याय प्राप्तिको निमित्त गर्ने कानूनी प्रयत्नलाई नेपाल सरकारले सम्मान गर्दछ । परन्तु, कुनै पनि फौजदारी घटनाका सम्बन्धमा कानून बमोजिम अनुसन्धान तहकिकात प्रारम्भ भई सकेपछि पनि सोही विषयलाई लिएर तत्काल निश्कर्ष प्राप्त भएन भनी अनसन बसी रहनु कुनै पनि दृष्टिकोणबाट उपयुक्त, आवश्यक र तर्कसंगत हुँदैन । निज अधिकारी दम्पतीले लामो समयदेखि अनसन बसी आफ्नो स्वास्थ्य स्थिति जटील बनाएको अवस्था प्रति नेपाल सरकार अत्यन्त संवेदनशील बनेको छ । आफ्नो जीवन रहेमा नै आफूले गरि रहेको न्याय प्राप्तिको प्रयत्नको परिणाम वोध गर्न सकिने हुँच । त्यसैले तत्काल परिणाम प्राप्त भएन भन्ने मात्र आधारमा आफ्नो जीवनको अस्तित्व नै संकटमा पर्ने गरी अनसन बस्नु न्यायोचित हुँदैन । तसर्थ अनुसन्धान प्रक्रियामा आफ्नो आवश्यकता र महत्वलाई दृष्टिगत गरी निज अधिकारी दम्पतीलाई आफ्नो जिवनको रक्षा गरेर मात्र न्याय प्राप्तिको प्रयत्नमा सरीक हुन र अनशन अन्त्य गर्न नेपाल सरकार पुनः आग्रह गर्दछ ।

उल्लेखित विषयमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७० भाद्र १८ मा जारी भएको अन्तरिम आदेशको कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार कठिबद्ध छ । निज अधिकारी दम्पतिको जीवन रक्षाको लागि नेपाल सरकारले सम्मानित अदालतको आदेशको भावना र मर्म अनुसार काम कारबाही गर्ने कुरामा पूर्ण विश्वस्त हुन आग्रह गर्दछ ।

मिति : २०७०।०५।१८

राजुमान सिंह मल्ल
सचिव